31 Οκτωβρίου 2020

Τέλειωσαν τα ψέμματα! (Αρχιμ. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος)

/ Γενικά Θέματα

Ο πρώην άθεος και μετέπειτα ένθερμος απολογητής του Χριστιανισμού Βρετανός Κ.Σ. Λιούις λέει κάπου ότι «η αξία του Χριστιανισμού δεν έγκειται μόνο στο ότι είναι χρήσιμος και μπορεί απλώς να μας κάνει καλούς ανθρώπους. Ο Χριστιανισμός δεν είναι ένα γιατροσόφι. Είναι μαρτυρία αληθινών γεγονότων». Τα γεγονότα για τα οποία δίνει μαρτυρία ο Χριστιανισμός είναι ότι ο Θεός έγινε άνθρωπος, σταυρώθηκε και αναστήθηκε, για να μας ανακαινίσει και να μας χαρίσει την αναφαίρετη χαρά της αληθινής και αιώνιας ζωής· μιας ζωής που δεν φοβάται πια τον θάνατο. Έτσι γκρεμίστηκαν τα δύο μεγάλα ψέματα: α) η χωρίς τον Θεό ευημερία, και β) το ότι ο θάνατος είναι αήττητος. Αυτό το βλέπουμε και στη σημερινή παραβολή.

Η απάτη της χωρίς Θεό «ευημερίας»

Το πρώτο ψέμα το ξεσκεπάζει με το διεισδυτικό του βλέμμα ο ιερός Χρυσόστομος: «Ο πλούσιος απ’ έξω φορούσε πορφύρα και βύσσο, ενώ η ψυχή του ήταν γεμάτη αράχνες· το σώμα του μοσχοβολούσε αρώματα, ενώ η ψυχή του εξέπεμπε αφόρητη δυσωδία· τη δούλη σάρκα την χόρταινε με ποικιλία φαγητών, ενώ τη δέσποινα ψυχή την άφηνε να πεθαίνει της πείνας». Έστω κι αν δεν απέκτησε τον πλούτο του με απάτες και κλεψιές, η ασπλαχνία του προς τον Λάζαρο τον έκανε τόσο φτωχό σε ανθρωπιά και αγάπη, ώστε να καταντάει αγνώριστος στον Θεό της αγάπης. Ένας άνθρωπος τόσο άδικος, για τον Θεό δεν έχει ούτε όνομα, αφού μόνο «των δικαίων τα ονόματα εν βίβλω ζωής απογράφονται» κατά τον άγιο Θεοφύλακτο.

Αντίθετα, ο επώνυμος Λάζαρος, έχοντας απαρνηθεί την ψευδή χωρίς Θεό ευημερία, στήριζε την ελπίδα του στον Θεό. Γι’ αυτό -συνεχίζει ο άγιος της Αχρίδος- έστω κι αν είχε πρόσθετο βάσανο το να βλέπει «τους άλλους υπερτρυφώντας και τον εαυτόν του να πεινάει, δεν βλασφήμησε ούτε γόγγυσε, δεν κατηγόρησε την πολυτελή ζωή του πλουσίου ούτε κατέκρινε την απανθρωπία του, αλλά υπέμενε μετά πολλής της φιλοσοφίας». Και ο πραγματικά φιλόσοφος Λάζαρος, ασκούμενος στην πιο απεχθή για τον πλούσιο φιλοσοφία, στην υγιή μελέτη του θανάτου, τρεφόταν με την ελπίδα της Αναστασης· έτσι καταργούσε και το δεύτερο ψέμα, δηλαδή το δήθεν τελεσίδικο και αήττητο του θανάτου.

Ποιός είναι ο αίτιος του χάσματος;

Πραγματικά, και για τους δύο ο θάνατος αποδείχθηκε όχι τέλος αλλά μετάβαση· του μεν Λαζάρου στην αγκαλιά του «πατέρα των πιστευόντων» πατριάρχη Αβραάμ, του δε πλουσίου στον Άδη. Εδώ οι ανατροπές είναι συγκλονιστικές. Τώρα πλέον είναι ο πλούσιος εκείνος, που -κατά τον Χρυσορρήμονα- «υποφέρει περισσότερο από όσο υπέφερε στη ζωή του ο Λάζαρος» βλέποντάς τον, εκείνον μεν να έχει παρρησία στον Θεό και να απολαμβάνει μεγάλη ευφροσύνη, τον εαυτό του δε να βρίσκεται σε τέτοια αισχύνη και να βασανίζεται από το πυρ της κολάσεως. Και αυτός που δεν καταδεχόταν τότε ούτε να κοιτάξει τον Λάζαρο από περιφρόνηση, τώρα που τον έχει ανάγκη δεν αντέχει ούτε να γυρίσει να τον δει για να του ζητήσει βοήθεια. Έτσι, αποτολμάει να ικετεύσει τον πατριάρχη, προκαλώντας τη δίκαιη επίπληξη του αγίου Ιωάννη: «Πως αποκαλείς “πατέρα” τον Αβραάμ, αφού δεν φρόντισες καθόλου να του μοιάσεις; Εκείνος φιλοξενούσε τους πάντες, ενώ εσύ ούτε βλέμμα δεν έριξες σε φτωχό».

Όμως ο πατριάρχης Αβραάμ δεν τον επιπλήττει. «Αντί να του απαντήσει “απάνθρωπε, δεν ντρέπεσαι;”, τον προσφωνεί τρυφερά: “τέκνον”. Τι συμπαθής και αγία ψυχή!» θαυμάζει ο άγιος Θεοφύλακτος. Όμως, εκτός «της συμπαθούς φωνής» τίποτε άλλο δεν μπορεί να του προσφέρει. Το χάσμα που τους χωρίζει είναι αγεφύρωτο· όχι βέβαια εξαιτίας του Θεού, αλλά διότι ο ίδιος ο πλούσιος σε όλη του τη ζωή περιφρονούσε τις «γέφυρες» που ο Θεός έστηνε ανάμεσα σ’ Αυτόν και τους ανθρώπους, δηλαδή τον Μωυσή και τους Προφήτες. Όσο ο άνθρωπος εκούσια αγνοεί η και γκρεμίζει αυτές τις «γέφυρες», τόσο ο Θεός δεν μπορεί να τον πλησιάσει και να τον σώσει. Και αδυνατεί ο Θεός να κάνει κάτι τέτοιο, γιατί δεν θέλει να καταργήσει την ελευθερία μας.

Ποίησόν με Λάζαρον!

Το ελεύθερο «ναι» του ανθρώπου στην κλήση του Θεού δεν εκβιάζεται με τίποτα· ούτε με θαύμα ανάστασης νεκρού. Γι’ αυτό και ο πατριάρχης Αβραάμ, στο ανώφελα φιλάνθρωπο αίτημα του πλουσίου να στείλει τον Λάζαρο για να αφυπνίσει τα αδέλφια του, του υπενθυμίζει ότι «ο Θεός έχει φροντίσει νωρίτερα και περισσότερο από σένα γι’ αυτά, στέλνοντάς τους πολλούς διδασκάλου. Αν δεν άκουσαν αυτούς, ούτε αναστημένο νεκρό θα ακούσουν».

Μετά από αυτά, καταρρέει το σύνηθες επιχείρημα-απαίτηση των δυσπίστων η απίστων ότι «μόνο αν δω θαύμα, θα πιστέψω». Τα θαύματα στηρίζουν λιγότερο η περισσότερο την πίστη, αλλά δεν είναι βασική προϋπόθεσή της. Κύριο προαπαιτούμενο πίστης είναι η κάθαρση της καρδιάς από τα πάθη και η

απροκατάληπτη μελέτη του λόγου του Θεού. Αυτή τη σωτήρια αλήθεια πολύ παραστατικά μαρτυρεί ένα τροπάριο της Εκκλησίας μας: «Όπως στην παραβολή ο πλούσιος είχε πολλά υλικά αγαθά, εγώ είμαι πλούσιος σε πάθη· και με μεγάλη ασπλαχνία αδιαφόρησα για την ψυχή μου, που πεταμένη μπροστά στις πύλες της μετανοίας πεθαίνει από πείνα των αρετών. Αλλά, εσύ, Κύριε, κάνε με “Λάζαρο”, φτωχό όχι σε χρήματα αλλά σε αμαρτήματα· και βάλε με στην αγκαλιά του πατριάρχη Αβραάμ».

Πηγή: agiazoni.gr